

İLÇE HALK EĞİTİM MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

HALK EĞİTİMİN ÖNEMİ

Günümüzde bilim ve teknolojideki hızlı gelişmeler, toplumun ekonomik, kültürel, siyasal ve toplumsal yapıda değişmelere neden olmaktadır. Bireylerin bu değişmelere uyum sağlaması, değişimin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerler kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Örgün eğitim yoluyla bu değişikliklerin getirdiği bilgi ve beceri, bireylere ancak belli bir yaşa kadar aktarılmaktadır. İnsanoğlunun ömrü doğumdan ölüme değin öğrenmekle geçer. Öğretme ve öğrenme işi yaşamın bir parçasıdır. Bu nedenle halk eğitimin önemi artmıştır.

HALK EĞİTİMİ NEDİR?

Yurttaşların çalışma gücünü artırmak, yaşayış seviyesini yükseltmek, milli ve insani meziyetlerini geliştirmek amacıyla okul eğitimi dışında ve ya yanında yapılan eğitim ve öğretim çalışmalarıdır.

HALK EĞİTİMİNİ GEREKTİREN NEDENLER

Birey ve toplum için halk eğitimini gerektiren nedenleri şu başlıklarda inceleyeceğiz:

- a)Örgün Eğitimle İlgili Nedenler
- b)Ekonomik ve Teknolojik Nedenler
- c)Toplumsal Nedenler

a) Örgün Eğitimle İlgili Nedenler

Bilindiği gibi, okul öncesinden başlayıp yükseköğretimi de içine alan örgün eğitime bu çağ içerisindeki bütün bireyler ulaşmamaktadır.

Örgün eğitimden yeterince yararlanamamış aileler çocuğun aile içindeki eğitiminde de yetersiz kalmaktadır. Yetişkin eğitimi ana babaların bu eksikliğini giderme yolunda da yardımcı olabilmektedir.

b)Ekonomik ve Teknolojik Nedenler

Toplumlar ne yerlerinde sayabilir ne de çok hızlı değişmelere dayanabilir. Yetişkin eğitimin bir işlevi toplumun, sosyal ve teknolojik değişimlere uyum sağlamasına yardımcı olmaktır. Yetişkin eğitimin amacı bilgi aktarmak değil davranış kazandırmaktır.

İşsizler iş bulmak, çalışanlar işlerinde ilerlemek için gelişen teknolojiye ve yeniliklerden haberdar olmak amacıyla öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır.

c) Toplumsal Nedenler

Dünyada her alanda olduğu gibi teknolojik ve sosyal alanlarda da hızlı bir değişim ve gelişim kaydedilmekte. Bu gelişmelere rağmen 'olumsuz' olarak aktarılacak durumlar da vardır. Mesela; hızlı nüfus artışı, aşırı çocuk ölümleri, kaynakların sınırlılığı, alt yapı yetersizliği, işsizlik gibi bir çok problem ekleyebiliriz.

HALK EĞİTİMİNİ GEREKLİ KILAN İHTİYAÇLAR

1) Öğrenme ve Gelişme İhtiyacı:

Yıllar ilerledikçe bilgi ve teknolojiye birikim daha da artmaktadır. İnsan en azından içinde bulunduğu konunun ihtiyaçlarını cevap verebilmek için devamlı öğrendiklerini geliştirmek zorundadır.

2)Olgunlaşma İhtiyacı

Olgun insan çok şeyi bilen insan değil, bilgisini geliştiren ve ona akıllı biçimde kullanan kimsedir.

Bencilikten başkalarını düşünmeye, benzetmelikten özgüncülüğe vb. dönüşümle sağladığı belirtmektedir.

3)Topyekün İhtiyaçlar

Sosyal, ekonomik ve teknolojik gelişmeler yetişkin ihtiyaçlarını artırmış ve çeşitlendirmiştir.

Yetişkinler her gün yeni bir ihtiyaçla karşılaşmakta, bunları karşılamak ve devamlı doyum sağlamak istemektedir.

4) Bilgi Yenileme İhtiyacı

Kimi bilgiler anlamını yitirmekte ya da yeni bilgilerin ve becerilerin öğrenilmesi gerekmektedir. Mesela İngilizce öğrenilmesi.

5) Değişiklik ve Üreticilik İsteği

Yetişkin iş hayatına, aile hayatına ve sosyal çevresine yenilikler getirmek ister. Bunun için yetişkin yenilikleri izlemesi gerekir.

HALK EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

1)Ulusal Amaçlar:

Bireylere mesleki bilgi ve beceri kazandırmak
Bireylere toplumsallaşmayı ve üretkenliği sağlayıcı davranış değişiklikleri oluşturmak.
Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına yardımcı olmak.
Toplumda okur- yazarlık oranını artırmak.

2)Yerel Amaçlar:

Yerel toplulukların, yerel sorunlarını çözmelerine olanak sağlayacak ve bölgelerinde yaşamlarını sürdürmelerini kolaylaştıracak bir amaca dayanmaktadır.

HALK EĞİTİMİN TARİHİ GELİŞİMİ

Cumhuriyetten önceki halk eğitim çalışmaları.
Cumhuriyet dönemi halk çalışmaları.

B. Cumhuriyetten Önceki Halk Eğitim Çalışmaları

Mescitler ve Camiler

Yalnızca ibadet yeri olmayan camiler ve mescitlerden, hükümet konağı, mahkeme, misafirhane, genel eğitim ve konferans yeri, siyasi eğitim yeri olarak da yararlanılmıştır.

Tekke, Zaviye, Dershaneler

Bunlar mensuplarına musiki, raks, beden, ahlak eğitimi vermeyi, onların fikri düzeyini yükseltmeyi amaçladıkları ölçüde yaygın eğitim kurumu sayılırlar.

Kütüphaneler:

Türkler yazıyı ve kitabi kutsal saymışlar, bu saygı nedeniyledir ki, özellikle medreselere bitişik birçok kütüphane yapılmış.

Kahvehaneler:

İlk kahvehane İstanbul'da 1554-1555 tarihinde Halep ve Şam'dan gelen iki kişi tarafından açılmıştır.

Ahilik:

Selçuklular zamanında gelişmiş ve Osmanlı devletinin ilk yıllarında ise en yüksek seviyeye ulaşmıştır. Ahilik birlikleri esnafın dini, ahlaki ve diğer yönlerden iyi yetişmesini amaç edinmiştir.

Loncalar:

Esnaf arasında birlik ve dayanışmayı sağlama işleri yanında, ticaret ahlakını koruyan, çırak, kalfa, usta yetiştiren eğitim kuruluşudur.

Ordu:

Selçuklulardan itibaren ordu, gençleri Acemi Oğlan Ocaklarında yetiştiren bir kurum olarak da çalışmış ve Osmanlı döneminde Acemi Oğlan Ocaklarından seçilen gençler Enderun okullarına aday gösterilmiştir.

Düzenli İlk Halk Eğitim Etkinlikleri:

Üniversitelerde serbest dersler:

1892'de fizik, kimya, genel tarih ve diğer konularda halka açık dersler verilmeye başlanmış.

Gönüllü Derneklerin Çalışmaları

İslam Öğretim Derneği(1864):

Halkı okutmak, toplumsal yönden geliştirmek amacıyla aydınlar tarafından kurulmuş olan ıraklık okulu, esnaf çocukları ile evre halkına okuma- yazma, aritmetik, din bilgisi öğreten halk eğitim kurulusudur.

Ethem	Nejat'n	Broşürü(1911):	
İlköğretim	müfettişlerine	konferans	vermek
Sinemadan			yararlanmak
Gezici	halk	okulları	açmak
Çeşitli eğitsel ve sosyal etkinlikler düzenlemek			

CUMHURİYET DÖNEMİ HALK EĞİTİMİ

Milli Eğitim Bakanı İsmail Safa'nın Genelgesi(1923):

Yurdun her köşesinin cehalet ve irfansızlığın acısı altında ezildiği; halk ile okullar ve öğretmen arasında yakın ilişkiler kurulmasını;eğitimin her yaştaki ve sınıftaki halkın gereksinmesi durumuna getirilmesini belirtiyor.

Eğitimin Birleştirilmesi(Tevhidi-Tedrisat) Yasası(1924):

Bu kanun ile eğitim sistemi dağınık bir yapıdan kurtarılarak Milli bir özellik kazandırılmıştır.

Halk Eğitim Şubesi(1926):

Milli eğitim bakanı bünyesinde ilk olarak 1926 İlköğretim Genel Müdürlüğünde Talim ve Terbiye dairesine bağlı olarak kurulmuştur.1960 yılında ise Genel Müdürlük haline getirilmiştir.

Halk Derslikleri:

Çeşitli nedenlerle hiç okumamış veya istediği öğretim derecesine ulaşmamış olanlar bir Cumhuriyet vatandaşın bilmesi gereken temel yurttaşlık bilgileriyle donatmak, ulusal kültür ve bilinci güçlendirmek görevini bu dersliklere yükliyordu.

Millet Mektepleri(1928):

Yeni harflerin kabul edilmesiyle Atatürk'ün önderliğinde açılmıştır.Köylerde 15-45, kentlerde 16-45 yaşları arasında herkesin okuma yazma belgesi olması zorunlu kılınmıştır.Gezici ve durağandır.

Halk Okuma Odaları(1930):

Yurttaşların okuduklarını unutmamaları, okuma alışkanlığı kazanmaları amacıyla açılmıştır ve herkese açıktır. 1936'da sayıları 500'e ulaşmıştır.

Halk Evleri(1932):

Devrimleri yaymak ve kökleştirmek halkı toplumsal ve kültürel açıdan geliştirmek amacıyla kurulmuştur.

Köy Eğitim Kursları (1936):

Köyü, köy kökenli önderlerin öncülüğünde kalkındırmaya yönelik Köy Enstitüleri, halk eğitimi alanında da etkili olmuştur. Öğretmen köy halkının mutluluğunu artırmak, mutsuzluğunu gidermekle sorumludur.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINCA YAPILAN ÇALIşMALAR

I.Milli Eğitim Şurası(1939):

Fakültelerin Halk Evleri ile yakın ilişki kurmaları ve Anadolu'da üniversite haftaları düzenlenerek yetişkinler yetiştirilecek.

IV.Milli Eğitim Şurası(1949):

Demokrasi eğitimi üzerinde durmuş. Halkın okul dışında bu konu hakkında eğitilmesi gereği işaret edilmiş.

VI. Milli Eğitim Şurası(1957):

Ülke çapında yaygın eğitim çalışmalarının amaçları, ilkeleri, metotları ve araçları açıklanmıştır.

VII. Milli Eğitim Şurası(1962):

Halk Eğitimin tanımı ve amaçları, konuları, iş bölümü ve çalışma planları, araç ve tesisleri, yetişkin eğitimine eleman yetiştirme konuları görüşülmüştür.

X.Milli Eğitim Şurası(1981):

Halk eğitimin örgün eğitimi tamamlayan bir sistem olarak geliştirilmesi görüşü benimsenmiş.

XI.Milli Eğitim Şurası(1982):

Halk Eğitim merkezlerinde görevlendirilecek uzmanların ve diğer personelin sayıları, nitelikleri ve branşları üzerinde durulmuş.

XII.Milli Eğitim Şurası(1988):

Gece, hafta sonu, yaz tatillerinde eğitim öğretim hizmetlerine açık olması. Öğretmen yetiştirmek için yeni programların açılması. Araç gereç donanımının yenilenmesi.

XIII.Milli Eğitim Şurası(1990):

Halk eğitimiyle ilgili konular geniş boyutta ele alınmıştır.

XV.Milli Eğitim Şurası(1996):

Fiziki yapılarını yeterli hale getirilmesi. Özel eğitime gereksinmesi olanlara da daha nitelikli eğitim verilmesi. Görev alacak eğitimcilerden yetişkin eğitimi alanında formasyon alma koşulu aranması.

KALKINMA PLANLARINDA HALK EĞİTİMİ

I.Beş Yıllık Kalkınma Planı(1963-1968):

Mesleki Eğitim Merkezlerinin açılması önerilmiş.

II.Beş Yıllık Kalkınma Planı(1968-1972):

Kadınların Eğitimine ve Okuma-Yazma öğretimine büyük önem verilmiş.

III.Beş Yıllık Kalkınma Planı(1973-1977):

Planda, pratik sağlık, pratik tarım okulları geliştirilmesi uygun görülmüş ama olmamış.

IV.Beş Yıllık Kalkınma Planı(1979-1983):

İş analizlerine dayalı eğitim programlarının hazırlanması ön görülmüş.

VII.Beş Yıllık Kalkınma Planı(1995-2000):

Örgün ve yaygın eğitim sisteminin nitelik ve niceliğinin geliştirilerek ekonomik büyüme ve sosyal gelişmenin en önemli unsurlarından olan insan gücünün yetiştirilmesi temel ilkedir.

TÜRKİYE'DEKİ HALK EĞİTİM KURUMLARI

1) Halk Eğitim Merkezleri:

1956 yılında açılmaya başlayan ve sayıları

1960'da 19

1970'de 334

1980'de 587

1991'de 767

2011'de 938'e ulaşmıştır.

Merkezde, dikiş nakış, matbaacılık, motor tamiri, arıcılık vb. müzik, folklor, üniversiteye hazırlık kursları, yabancı dil, bilgisayar gibi birçok(72 Alan, 3476 Modül) kurs verilmektedir.

2009 Haziran Ayından itibaren Modüler programlar uygulanmaya başlanmıştır.

Hayat boyu öğrenme: Bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinliklerini ifade eder.

HAYAT BOYU ÖĞRENME VE ÖNEMİ : Hayat boyu öğrenme kavramı çağın ihtiyaçları doğrultusunda, hızla gelişen ve değişen sosyal ve kültürel hayattaki değişmelere ayak uydurabilmek amacıyla ortaya çıkmış, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde eğitim seviyesi ve istihdam koşulları açısından önemli bir gösterge haline gelmiştir. HBÖ'nün gelişmeye ve önem kazanmaya başlaması ile eğitim; zaman ve mekândan bağımsız hem okul eğitimini hem de okul dışı eğitimi kapsayan tüm eğitsel etkinliklerin temel bileşeni olarak ortaya çıkmıştır. Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 2000 yılında açıklanan Hayat Boyu Öğrenme Memorandumunda aşağıda belirtilen altı temel stratejinin, HBÖ'nün tanımlanması ve yaygınlaşmasında gerekli olduğuna değinilmiş ve 21 yy.daki HBÖ'nün genel çerçevesi belirlenmiştir:

1. Herkes için yeni temel beceriler,
2. İnsan kaynaklarına daha fazla yatırım,
3. Eğitimde yeniliklerin ve yeni yöntemlerin geliştirilmesi,
4. Her türlü eğitime değer verilmesi/belgelendirilmesi,
5. Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin yeniden gözden geçirilmesi
6. Eğitimin mümkün olduğunca öğrenenlere yakınlaştırılması ile erişim zorluğu olan kesimlere ulaşmak için bilgi iletişim teknolojilerinden yararlanma, yerel ve bölgesel merkezli girişimler için HBÖ yaklaşımı, çok amaçlı öğrenme merkezleri, öğrenen toplum için bilgi ağlarından yararlanma olarak belirlenmiştir.

HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE NELER YAPILIR

Halk eğitimi merkezleri ülkemizdeki her yaş, eğitim, gelir, sosyal statü ve kültür düzeyindeki vatandaşlara onların ilgi, istek, yetenek ve beklentilerine yönelik mesleki, sosyal, toplumsal, ekonomik, sportif ve kültürel alanlarda ücretsiz kurslar düzenleyen yaygın eğitim kurumlarıdır. Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslar genel başlıklar altın şöyledir :

a. Okuma - Yazma Kursları :

Artık okuma yazma bilmeyen tek yurttaş kalmayacak! Bunu sağlamak amacıyla tüm yerleşim birimlerinde düzenlenen birinci ve ikinci kademe

okuma-yazma kursları, halk eğitimi merkezlerinin başlıca görevlerindedir. Hem kişilere okuma-yazmayı öğretmek, hem de bu beceriyi günlük yaşamda kullanabilmelerini sağlamak için olağanüstü çaba gösterilir.

b. Mesleki Teknik Kurslar :

Bu kurslar; beceri geliştirme ve meslek kazandırma olmak üzere iki şekilde gerçekleşir.

1. **Beceri Geliştirme:** Mesleki ve Teknik eğitim görme olanağı bulamamış ya da eksik eğitim almış kişileri mesleğe hazırlamak, iş alışkanlıkları kazandırmak, onları pasif tüketicilikten aktif üretici konumuna getirmek, bir işyerinde çalışabilecek, kendi işini kurabilecek bilgi ve beceriye kavuşturmak amacıyla düzenlenir.

2- Meslek Kazandırma: Bir meslek dalında çalışanları ya da meslek edinmek isteyenleri geliştirmek, yeniliklere hazırlamak, işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu eleman olarak yetiştirmek amacıyla düzenlenir.

c. Genel (Sosyal ve Kültürel)Kurslar :

Toplumun kültür düzeyini yükseltmek, kişilerin sosyal ve kültürel gelişimini desteklemek, bilgi, beceri kazandırmak, okuma-yazma bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, eksik kalan genel eğitimlerini tamamlamak, bir üst öğrenim sınavlarına hazırlamak, kültürel değerlerimizi korumak, yaşatmak, yaygınlaştırmak amacıyla düzenlenir. Bu kurslar, gerektiğinde okul öncesi eğitim çağındaki çocukları da kapsayacak şekilde düzenlenir.

d. Kurs dışı Eğitsel Etkinlikler :

Bu etkinlikler, yaygın eğitim hizmetlerinin geniş kesimlere ulaşmasında çok önemli bir unsurdur. Kişilerin kültür ve sanat alanlarındaki yeteneklerini geliştirmek, sergileme fırsatı vermek, sosyal ve kültürel katılımları özendirme, boş zamanlarını olumlu faaliyetlerle değerlendirmelerini sağlamak, yerel-bölgesel-ulusal düzeyde kültür sanat alışverişini geliştirmek, bilinç oluşturmak, kültürel değerlerimizi tanıtmak, yaşatmak, yaygınlaştırmak, genç kuşaklara en doğru şekilde aktarabilmek amacıyla düzenlenir. Bu etkinlikler, halk eğitimi merkezlerinde sergi, yarışma, gösteri, toplantı, fuar, konser, panel, konferans, sempozyum, spor etkinlikleri gibi isimlerle gerçekleşir.

Kurslar nasıl açılır?

Okuma-yazma ve unutulmaya yüz tutmuş el sanatları dışındaki tüm kurslar, 12 kişilik bir grubun oluşturulması ile düzenlenir. Unutulmaya yüz tutmuş el sanatlarını engelliler, hükümlü ve tutuklular ile risk altındaki kişilere yönelik düzenlenecek kurslarda 12 kişilik sayı aranmaz.

Kurs ve etkinliklere nasıl kayıt olunur?

Kurs ve etkinliklere kayıt olmak için en yakın halk eğitimi merkezine dilekçe ve nüfus cüzdanı örneği ile ya da TC. Kimlik numarası ile iletişim adresinin yer aldığı tek dilekçe ile bizzat veya posta yoluyla başvuru yapılır.

Açık öğretim okulları: Uzaktan eğitim teknolojilerini uygulayarak ortaokul, lise, imam hatip lisesi, meslek lisesi ile kurs ve sertifika program eğitimlerini veren okulların iş ve işlemleri Halk Eğitim Merkezleri tarafından yapılmaktadır.

HER ZAMAN HER YERDE HERKES İÇİN EĞİTİM